

Scrisoare deschisă

Către: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Energiei

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Agencia Domeniilor Statului

Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării

Agencia Națională pentru Arie Naturale Protejate

Agencia Națională Pentru Protecția Mediului

Spre știință: Transelectrica, Hidroelectrică

Referitor la: Proiectul de parc eolian de pe Grindul Chituc, județul Constanța.

Stimate Doamne, Stimați Domni,

Prezenta scrisoare de poziție reprezintă opinia unui grup de ONG-uri de protecția naturii, reunite sub cupola Coaliției Natura 2000, referitoare la informațiile cuprinse în raportul Agenției Domeniilor Statului (ADS)¹, cu privire la dezvoltarea unui parc de turbine eoliene cu amplasarea pe Grindul Chituc, județul Constanța de către Hidroelectrică în parteneriat cu ADS. Considerăm inoportună amplasarea parcurilor eoliene în interiorul ariilor naturale protejate și pe o zonă tampon radială de 3-10 km în jurul acestora (în funcție de speciile pentru care au fost desemnate ariile protejate) și cu atât mai mult pe Grindul Chituc, care reprezintă una dintre zonele cele mai importante din punct de vedere al avifaunei, pe seama următoarelor argumente, care vor fi detaliate în continuare:

1. Grindul Chituc este o zonă extrem de importantă pentru avifaună în general (importanța în migrație și pentru o serie de specii de pe Anexa 1 a directivei Păsări și de pe Lista Roșie a Păsărilor din România).
2. Studiile anterioare referitoare la oportunitatea amplasării de facilități de producere a energiei regenerabile în Rezervația Biosferei Delta Dunării în general, și pe Grindul Chituc în special, denotă în mod clar efectul negativ ale acestor investiții asupra speciilor din rezervație. Totodată, aceste studii propun ca alternativă de amplasament dealurile din partea centrală a Dobrogei.
3. Reglementările în lucru ale Comisiei Europene și ale Parlamentului European referitoare la desemnarea zonelor de interes pentru producerea de energie regenerabilă.
4. Cerințele exprese de amplasare a parcurilor eoliene din Planurile Naționale de Acțiune aprobate prin Ordin de Ministru ale Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor din România.

¹ <http://domeniilestatului.ro/wp-content/uploads/2023/06/Raport-5-luni-2023-ADS.pdf>

Introducere

Schimbările climatice și declinul biodiversității sunt cele mai mari două amenințări cu care se confruntă în prezent atât oamenii, cât și natura. Aceste crize se împletesc și trebuie abordate în mod integrat. În paralel, soluțiile propuse pentru a aborda una dintre aceste crize nu ar trebui să contribuie la agravarea celeilalte.

Sporirea utilizării energiei regenerabile necesare pentru a răspunde obiectivelor UE este de dorit și încurajăm această abordare, o considerăm ca fiind pozitivă. Totodată este de la sine înțeles că această dezvoltare nu trebuie să aibă loc în detrimentul naturii și a ariilor naturale protejate și nu ar trebui să compromită obiectivele existente în materie de biodiversitate în UE. De altfel, ca prim principiu, proiectele de energie regenerabilă nu ar trebui să vizeze ariile naturale protejate ca “Go To Areas”, iar evaluarea impactului asupra mediului în mod transparent și eficient trebuie să fie obligatorie, inclusiv în afara ariilor protejate.

Studiile preliminare arată că necesarul de eolian onshore pentru atingerea obiectivelor de decarbonizare poate fi atins cu excluderea zonelor protejate. Astfel, pentru a atinge neutralitatea climatică, conform modelărilor independente², România are un necesar de electricitate generată din surse eoliene onshore de 25,34 TWh³. Din studii preliminare⁴ care integrează parametrii meteorologici și constrângerile legate de utilizarea terenurilor (excluderea zonelor urbane, excluderea zonelor protejate, distanțe de 1 km de cele mai apropiate așezări urbane etc) rezultă un potențial de 349.319 TWh, de aproape 10 ori mai mult decât necesarul modelat.

Limitarea impactului infrastructurii de energie regenerabilă asupra mediului începe cu alegerea corectă a locației acestora. Aceasta permite evitarea zonelor sensibile sau protejate și favorizează discuțiile și cu alte sectoare și facilitarea acceptabilității socio-economice a proiectelor. Până la urmă, evaluările prealabile trebuie să conducă la desemnarea unor zone de concesiune pentru proiectele de energie regenerabilă care sunt optime atât pentru natură, cât și pentru investitori.

Din păcate, deja sunt exemple de amplasamente în care recomandările minime de precauție nu au fost respectate, iar proiectele se află deja în diferite etape ale planificării (PUZ/proiect), de pildă, în zona de Sud-Vest a țării, județul Caras-Severin, în zone limitrofe ariilor naturale protejate cu statut de protecție multiplă la nivel european (componenta UNESCO, Sit Ramsar, Arii de Protecție Specială Avifaunistică și Situri de Importanță Comunitară), dar și de interes național (Parcul Național Cheile Nerei - Beușnița, Parcul Natural Porțile de Fier și zona de frontieră cu Republica Serbia) pe culoare de migrație. Acolo, într-o arie relativ mică, se află în diferite etape ale planificării (PUZ/proiect) peste 10 proiecte cu mai mult de 200 de turbine eoliene al căror impact cumulativ este tratat superficial sau lipsesc cu totul din studiile depuse

2

<https://pathwayexplorer.climact.com/pathways?visualisation=1&country=BG&source=modelsource&scenario=Romania%3A+-65%25+%28PlanUp%29®ion=RO>

3

<https://pathwayexplorer.climact.com/pathways?visualisation=1&country=BG&source=modelsource&scenario=Romania%3A+-65%25+%28PlanUp%29®ion=RO>

⁴ disponibile la cerere

de beneficiari la APM Caraș. Din păcate, pentru acestea, nu mai putem avea alte recomandări decât stoparea procedurilor aferente acestor investiții și contractarea de către autoritatea competentă pentru protecția mediului a unui studiu independent care să stabilească impactul cumulativ al acestor proiecte, aflate în imediata vecinătate a ariilor naturale protejate.

Cu privire la subiectul specific al acestei poziții, anume proiectul unui parc eolian la Grindul Chituc, se va vedea în cele ce urmează că nu reprezintă o alegere de locație care să respecte exigențele minime expuse anterior.

1. Importanța Grindului Chituc pentru avifaună în general (importanța în migrație și pentru specii de pe Anexa 1 a Directivei Păsări și de pe Lista Roșie a Păsărilor din România).

Grindul Chituc face parte din Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă protejată cu statut de protecție multiplă atât internațională (Rezervație a Biosferei, Sit Ramsar, Arie de Protecție Specială Avifaunistică și Sit de Importanță Comunitară), cât și națională.

Din cele 365 de specii de păsări listate pentru Rezervația Biosferei Delta Dunării (Marinov et al. 2023) pe Grindul Chituc până în prezent au fost identificate peste 300 de specii de păsări, <https://pasaridinromania.sor.ro/web>, <https://openbirdmaps.ro/>). Acest procentaj de peste 82% din numărul de specii din întreaga rezervație a biosferei este unul remarcabil dacă luăm în considerare că suprafața Grindului Chituc acoperă puțin peste 4% din suprafața Rezervației Biosferei. Aceste specii sunt listate în Anexa 1 a scrisorii.

În același timp, Grindul Chituc este un important loc de migrație pentru anumite grupe de păsări, în special pentru păsări acvatice cu zbor activ și zbor planat și pentru speciile de paseriforme.

Studiile satelitare și observațiile de teren au relevat importanța acestei zone în migrație pentru speciile de păsări acvatice. Pentru exemplificare, vom prezenta rezultatele studiilor făcute pentru două specii de păsări de importanță comunitară, respectiv pentru gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*) și pelicanul creț (*Pelecanus crispus*) care dovedesc importanța grindului în migrație.

Strategia de migrație a gâstei cu gât roșu a fost studiată în cadrul proiectului *LIFE16 NAT/BG/000847 „Life for Safe Flight”* implementat de Societatea Bulgară de Protecție a Păsărilor din Bulgaria și Societatea Ornitologică Română în mai multe țări de pe ruta de migrație a speciei. În cadrul acestui proiect au fost echipate cu transmițătoare satelitare un număr de 31 exemplare. Mișcările acestor indivizi relevă faptul că specia în perioada migrației utilizează intens Grindul Chituc. Mai mult decât atât, pe timpul iernii specia folosește mai multe locuri de înoptare localizate pe lacul Sinoe. Zonele de hrănire se află pe terenurile agricole limitrofe sistemului lagunar (Fig. 1).

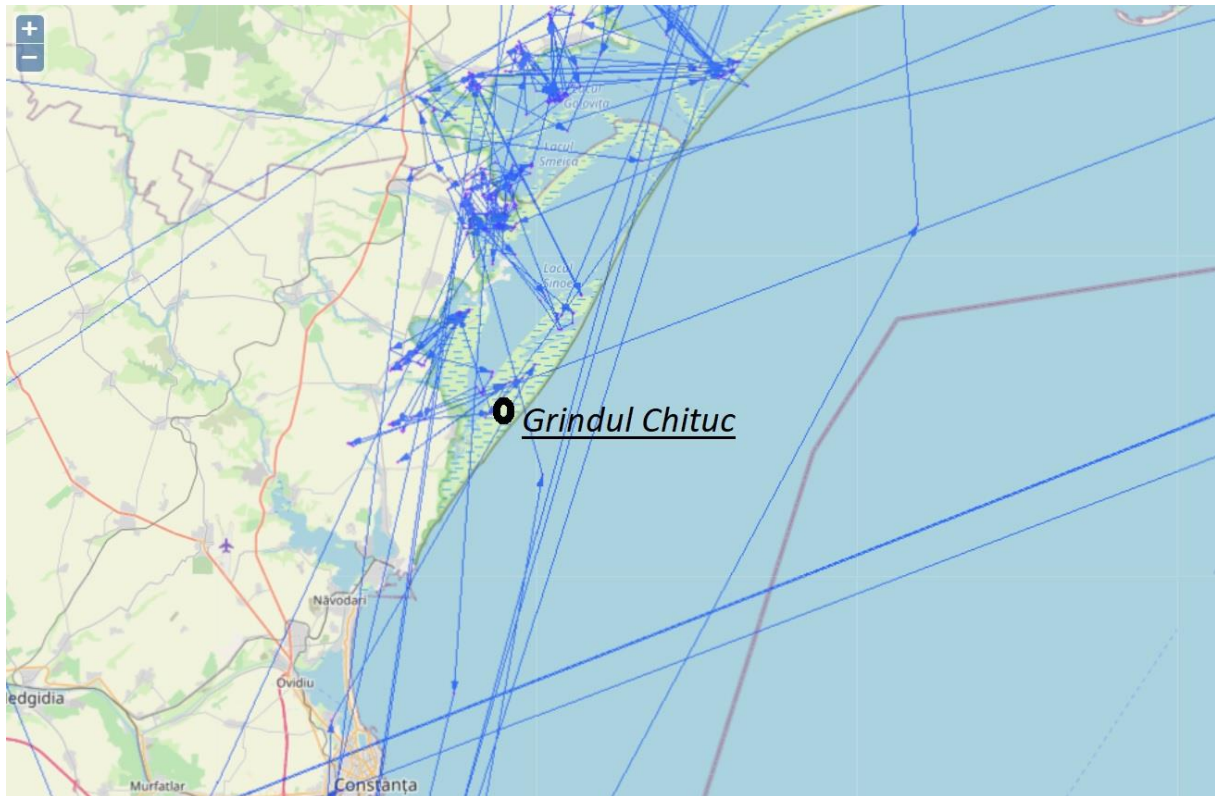

Fig. 1. Deplasările speciei de gâscă cu gât roșu (*Branta ruficollis*) în zonă Grindul Chituc în perioada 2018-2023 pe baza datelor obținute de la emițătoare satelitare

Pelicanul creț (*Pelecanu crispus*) este o specie vulnerabilă conform Listei Roșii a Păsărilor din România (Ministerul Mediului, 2022⁵). Specia cuibărește în România atât în Delta Dunării (incluzând sistemul lagunar) cât și pe lacul Tașaul la sud de Delta Dunării. Mișcările migratoare ale acestei specii sunt investigate în prezent în cadrul proiectului LIFE 18NAT/NL/716 Conservation of the Dalmatian Pelican along the Black Sea-Mediterranean flyway implementat în România, Bulgaria și Grecia de către Rewilding Europe, BSPB, SOR (în România) și Societatea Elenă de Protecția Păsărilor (HOS). Studiul este în desfășurare, însă pentru exemplificare vom prezenta mișcările unui pelican creț în decursul lunii aprilie 2023, care arată amplitudinea deplasărilor acestei specii pe perioade scurte de timp și direcțiile de zbor ale acestei pe Grindul Chituc (Fig. 2).

⁵ Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor 2022. Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 2015/2022 privind aprobarea Listei roșii naționale a speciilor de păsări din România, folosind criteriile IUCN, în cadrul Proiectului „Completarea nivelului de cunoaștere a biodiversității prin implementarea sistemului de monitorizare a stării de conservare a speciilor de păsări de interes comunitar din România și raportarea în baza articolului 12 al Directivei Păsări 2009/147/CE”, finanțat prin Programul operațional Infrastructura mare 2014-2020, <https://www.sor.ro/wp-content/uploads/1991/01/Lista-Rosie-Monitorul-Oficial-Partea-I-nr.-798Bis.pdf>.

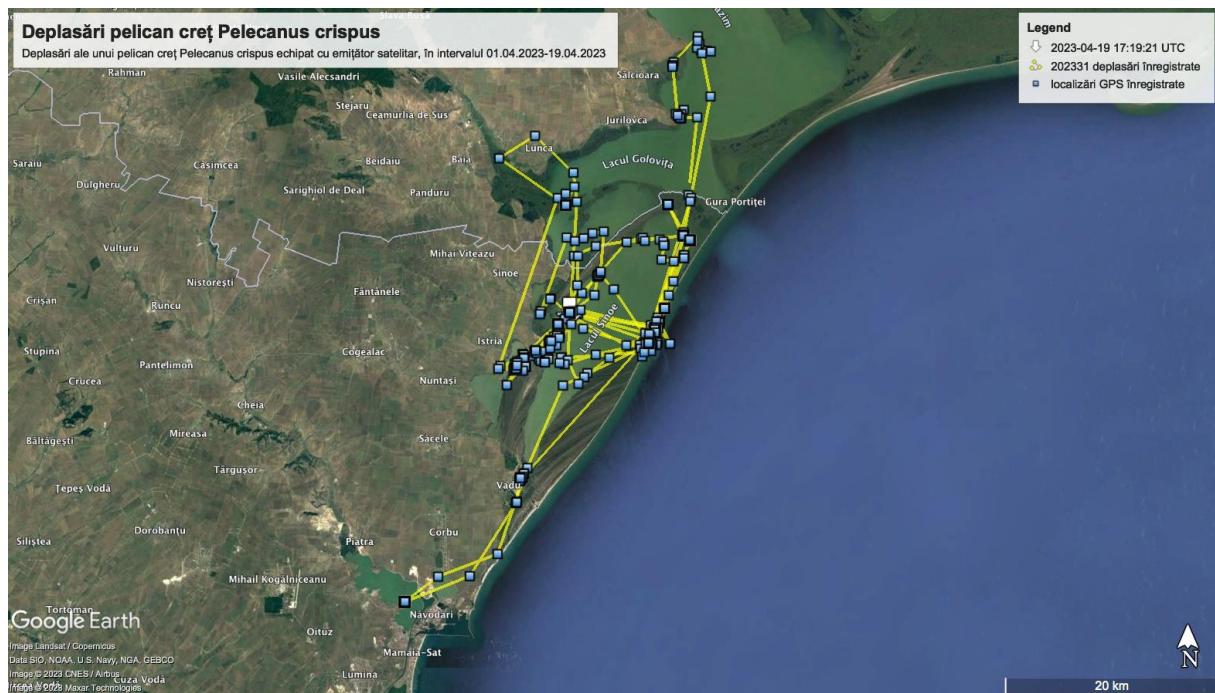

Fig. 2. Deplasările unui pelican creț echipat cu transmițător satelitar în aprilie 2023.

Importanța Grindului Chituc pentru migrația speciilor de passeriforme a fost studiată în ultimii 9 ani într-una din cele mai importante stațiuni de inelare a păsărilor migratoare de pe culoarul de migrație Est-European, organizată de Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus⁶. Pe parcursul lunilor iulie-noiembrie au fost inelate mai mult de 120.000 de exemplare aparținând la 180 specii de păsări. Marea majoritate a acestor specii o constituie speciile migratoare. Studiul evidențiază importanța zonei nu numai pentru speciile de passeriforme, ci și pentru speciile de stârci și limicole. Speciile de limicole (nisipari, fluerari, prundărași etc.) folosesc sărăturile de pe grind și plaja Mării Negre ca loc de hrănire în perioada migrației. Raportul concluzionează și faptul că posibilele investiții în domeniul energiei regenerabile (parcuri fotovoltaice sau eoliene), agricultura și proiectele imobiliare ar avea un efect negativ major asupra populațiilor de păsări migratoare care traversează Grindul Chituc în perioada migrației.

Datorită importanței avifaunistice recunoscute la nivel internațional Grindul Chituc este un hotspot pentru turismul internațional și național pentru observarea naturii și a păsărilor, fiind vizitat în mod constant de grupuri de turiști români sau străini pentru birdwatching. Locația ca atare apare ca locație primă de observare a păsărilor în majoritatea ghidurilor de observare a păsărilor internaționale referitoare la România (de exemplu Finding Birds in South East Romania de Dave Gosney, Romania: A Birdwatching and Wildlife Guide de James Roberts)

Aceste locații unice în Europa prin prisma bogăției speciilor sau a importanței în migrație trebuie administrate pentru a nu își pierde funcțiile iar amplasarea de eoliene în aceste zone trebuie evitată. De regulă, pentru amplasarea fermelor de eoliene în jurul ariilor protejate

⁶ Marton A. (2023): Raportul taberei de inelare de pe Grindul Chituc din perioada 2014-2022. Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus, Târgu Mureș

desemnate pentru protecția păsărilor, se propune și o zonă tampon de excluziune a eolienele în jurul limitelor ariei protejate. În zona Grindului Chituc, de la limita ariei protejate ar trebui aplicată o rază de excluziune calculată ca medie a razelor de excluziune propuse pentru speciile care folosesc aria protejată, care variază între 1 și 10 km în funcție de specie⁷. Ținând cont că la 14 km de Grindul Chituc se află o altă arie de protecție avifaunistică importantă, ROSPA0019 Cheile Dobrogei, unde, de asemenea, ar trebui aplicată o zonă tampon de excludere de aproximativ 6 km spre est (direcția relevantă pentru speța de față, dar ar trebui sau ar fi trebuit aplicată în toate direcțiile de la limitele ariei protejate), care s-ar suprapune cu zona tampon a limitei rezervației biosferei. Prin urmare, recomandarea fermă este ca pe suprafețele dintre Grindul Chitul și ROSPA0019 Cheile Dobrogei, să nu se amplaseze ferme de turbine eoliene.

2. Studiile anterioare referitoare la oportunitatea amplasării de facilități de producere a energiei regenerabile în Rezervația Delta Dunării în general și pe Grindul Chituc în special.

Ideea unei ferme eoliene la Grindul Chituc nu este nouă. Aceasta a mai fost vehiculată și în urmă cu mai bine de 10 ani (2012), când, tocmai în acest sens, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a comandat Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării” un studiu privind recomandări pentru zonele din Dobrogea unde amplasarea centralelor eoliene să fie restricționată din cauza coridoarelor de migrație a păsărilor cu zbor planat⁸ (răpitoare de zi, berze, pelicani), respectiv din cauza iernării speciilor de găște și lebede⁹.

Conform acestui studiu, instalarea de turbine eoliene pe aceste terenuri poate influența distribuția diverselor specii de păsări pe teritoriul Dobrogei, mai ales acolo unde turbinele eoliene se vor interpune între zonele de odihnă și cele de hrănire.

În ceea ce privește traseele de migrație, în România, datorită poziției sale geografice și a reliefului variat, există patru culoare principale de migrație care o străbat: Sarmatic, Pontic, Est Elbic și Panono-Bulgar, iar Dobrogea reunește în perioadele de migrație trei dintre acestea (culoarele Est-Elbic, Pontic și Sarmatic sub denumirea generică de Via Pontica).

În afara rutelor principale de migrație, există și numeroase căi secundare de migrație, iar, în general, toamna se evidențiază mai multe culoare locale sau regionale. În Dobrogea și Delta Dunării se întâlnesc marile concentrări de păsări datorită polarizării de aici a drumului Est Elbic, Pontic și Sarmatic, iar de aici pleacă aceste drumuri în evantai.

⁷ Länderarbeitsgemeinschaft der Vogelschutzwarten (2015) [Abstandsempfehlungen für Windenergieanlagen zu bedeutsamen Vogellebensräumen sowie Brutplätzen ausgewählter Vogelarten \(Stand April 2015\)](#), Staatliche Vogelschutzwarte | Nennhausen, Germany

⁸ Fülöp A, Daróczy SJ, Dehelean AS, Dehelean LA, Domahidi Z, Dósa A, Gyékény G, Hegyeli Z, Kis RB, Komáromi IS, Kovács I, Miholcsa M, Nagy AA, Nagy A, Ölvedi SZ, Papp T, Pârâu LG, Sándor AK, Sos T, Zeitz R (2018) Autumn passage of soaring birds over Dobrogea (Romania): a migration corridor in Southeast Europe. *Ardea* 106:61-77.

⁹ http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2013/02/raport_contract_48_mmp_2012.pdf

Pe baza interpretărilor datelor de teren și a rezultatelor analizelor comparative cu informații din literatura de specialitate a fost realizată în Sistem Geografic Informațional (GIS) harta cu zonele unde construcția eolienei este interzisă (Fig. 3.1).

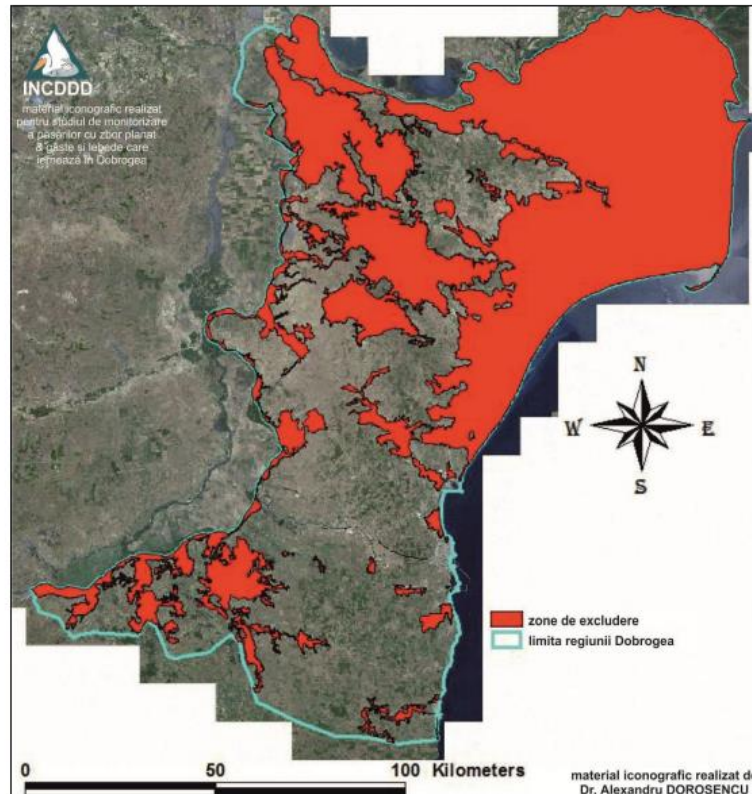

Fig. 3. Hartă preluată din raportul redactat de către INCDDD, care prezintă zonele de excludere propuse în studiul privind recomandările amplasării parcurilor eoliene din zona Dobrogea.

Harta prezentată în Fig. 3. cuprinde rețeaua de situri Natura 2000 (ariile de protecție specială avifaunistică – SPA și siturile de importanță comunitară – SCI), Rezervația Biosferei Delta Dunării, parcurile naționale și naturale și rezervațiile naturale/refugiile ornitologice de pe teritoriul Dobrogei continentale (n-au fost luate în considerare apele teritoriale marine). Prin suprapunerea acestor arii protejate, a rezultat harta zonelor protejate declarate în vederea conservării speciilor și habitatelor de interes conservativ european (inclusiv păsări) și național din Dobrogea, unde se recomandă interzicerea/excluderea construirii turbinelor eoliene.

Zonele în care construcția sau funcționarea turbinelor eoliene va trebui restricționată nu prezintă același grad de risc, astfel încât se impune diferențierea lor în două categorii (Fig. 4.):

1. Zone de risc mare, unde o serie de restricții privind amplasarea și funcționarea centralelor eoliene sunt necesare pentru a se minimaliza riscul de coliziune. De asemenea este necesară monitorizarea pe termen lung (minim 10 ani) a speciilor de păsări cu zbor planat și/sau a populațiilor de gâște și lebede care ierneză.

2. Zone de risc moderat, unde este necesară monitorizarea pe termen lung a speciilor de păsări cu zbor planat și/sau a populațiilor de gâște și lebede care ierneză.

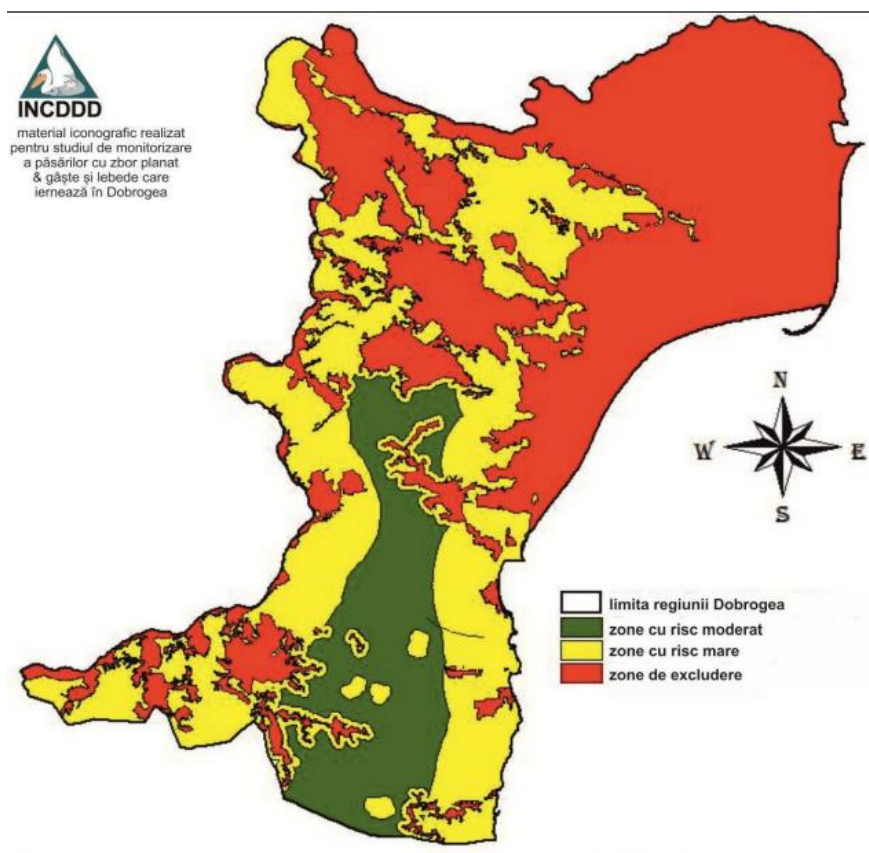

Fig. 4. Hartă preluată din raportul redactat de către INCDD, care prezintă zonele de risc ce trebuie luate în considerare la amplasarea de parcuri eoliene în zona Dobrogei.

Distanțele minime necesar a fi păstrate față de diferite tipuri de zone importante pentru păsări (inclusiv arii naturale protejate), precum și distanțele minime pentru anumite specii de păsări sensibile la turbinele eoliene, recomandate la nivel național în Germania (Working Group of German State Bird Conservancies, Recommendations for distances of wind turbines to important areas for birds as well as breeding sites of selected bird species (as at April 2015)¹⁰, sunt prezentate în tabelele din Studiul Anexă la prezenta scrisoare.

3. Reglementările în lucru ale Comisiei Europene și ale Parlamentului European referitoare la desemnarea zonelor de interes pentru producerea de energie regenerabilă

În prezent la nivel european este în derulare procedura de adoptare a unei Directive¹¹ care vine în completarea Directivei 2018/2001 care promovează folosirea energiei din surse regenerabile.

¹⁰ <http://www.vogelschutzwarten.de/downloads/lagvsw2015.pdf>

¹¹ Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive (EU) 2018/2001 on the promotion of the use of energy from renewable sources, Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings and Directive 2012/27/EU on energy efficiency

În această Directivă se stipulează clar la articolul 15c, atât în forma elaborată de Comisie, cât și după amendamentele aduse de Parlamentul European în decembrie 2022, următoarele:

În planul sau planurile care desemnează zonele de accelerare a proiectelor de energie din surse regenerabile, statele membre:

- ii) **exclud siturile Natura 2000 și parcurile și rezervațiile naturale, rutele identificate de migrație a păsărilor și a mamiferelor marine, conform celor mai bune date disponibile, coridoarele ecologice, precum și** alte zone identificate pe baza hărților de sensibilitate și a instrumentelor menționate la punctul următor, cu excepția suprafețelor artificiale și construite situate în zonele respective, cum ar fi acoperișurile, zonele de parcare sau infrastructura de transport;
- iii) utilizează toate instrumentele și seturile de date adecvate, **inclusiv, acolo unde este necesar, anchete specifice pe teren**, pentru a identifica zonele în care centralele de energie din surse regenerabile nu ar avea niciun impact semnificativ asupra mediului, inclusiv cartografierea zonelor sensibile de faună sălbatică, **ținând seama de datele disponibile în contextul dezvoltării unei rețele Natura 2000 coerente, suficiente atât în ceea ce privește tipurile de habitate și specii reglementate de Directiva 92/43/CEE a Consiliului¹², cât și păsările și siturile în temeiul Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹³**;

Prin urmare, analizând textul Directivei sus menționate, Grindul Chituc, prin poziția sa atât într-o arie protejată Natura 2000 cât și pe rutele identificate de migrație a păsărilor, nu îndeplinește criteriile de calificare pentru amplasarea de ferme de eoliene sau alte forme de energie regenerabilă.

4. Cerințele exprese de amplasare a parcurilor eoliene din Planurile Naționale de Acțiune aprobate prin Ordin de Ministru ale Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor din România

Sud-estul României este cea mai importantă regiune în timpul iernii pentru una dintre cele mai periclitate specii de gâște din lume, gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*), specie care este clasificată în categoria **vulnerabilă** la nivel global. În ultimii zece ani, în sud-estul României ierneză aproximativ 30% din populația globală a speciei¹⁴. Zona Grindul Chituc este

¹² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022AP0441#ntr16-C_2023177RO.01014802-E0015

¹³ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022AP0441#ntr17-C_2023177RO.01014802-E0016

¹⁴ Todorov et al. 2023. Numbers and distribution of the Red-breasted Goose *Branta ruficollis* in southeast Romania (in press).

cuprinsă pe teritoriul sitului Natura 2000 ROSPA0031 Delta Dunării și Complexul Razim - Sinoie este unul dintre cele mai importante situri în România pentru conservarea speciei. Un studiu efectuat recent pe teritoriul Bulgariei arată că gâștele aleg habitatele cu vizibilitate bună, zone liniștite, prezență redusă a liniilor electrice aeriene, absența turbinelor eoliene și a perdelelor forestiere¹⁵.

Conform Ordinului nr. 2480/2022 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru conservarea și managementul populației de gâscă cu gât roșu - *Branta ruficollis*, în perioada 2022-2032 una dintre amenințările identificate pentru specie sunt zonele cu parcuri eoliene în arealul de distribuție al speciei. Principalul efect înregistrat este reprezentat de părăsirea zonelor de hrănire care duce la pierderea efectivă a habitatelor cheie¹⁶, dar nu sunt excluse și cazuri de coliziune cu turbinele eoliene¹⁷.

Tot în acest Plan este prevăzută o măsură de conservare care prevede restricționarea amplasării de turbine eoliene, până la o distanță de 10 km, de la limitele Ariilor de Protecție Specială Avifaunistică, cuprinse în Anexa nr. I a acestui Plan.

În Plan este inclusă și o hartă a sensibilității peisajului pentru a ajuta la planificarea strategică a dezvoltării parcurilor eoliene sau a altor activități care pot avea un impact negativ asupra gâștelor cu gât roșu din sud-estul României¹⁸.

Conform hărții de sensibilitate (Fig. 5) amplasarea unui parc eolian pe Grindul Chituc se suprapune cu zonele cu importanță mare și esențială pentru gâștele cu gât roșu prin urmare acest gen de proiecte a trebuie evitate.

Proiectul propus ar avea un impact negativ asupra speciei și încalcă cerințele legislației europene în domeniul conservării naturii, respectiv articolul 5 din Directiva Păsări 2009/147/CE.

Reamintim decizia Curtea Europeană de Justiție care a condamnat Bulgaria pentru parcul eolian Kaliakra în anul 2015^{19, 20}.

¹⁵ Harrison A, Petkov N, Mitev D, Popgeorgiev G, Gove B, Hilton G (2018) Scale-dependent habitat selection by wintering geese: implications for landscape management. *Biodiversity and Conservation*. 27: 1–22.

¹⁶ Larsen JK, Madsen J (2000) Effects of wind turbines and other physical elements on field utilization by pink-footed geese (*Anser brachyrhynchus*): a landscape perspective. *Landsc Ecology* 15: 755–764.

¹⁷ Langston RHW, Pullan JD (2003) Windfarms and birds: An analysis of the effects of windfarms on birds, and guidance on environmental assessment criteria and site selection issues. Report by Birdlife International on behalf of the Bern Convention. Council of Europe.

¹⁸ <https://www.sor.ro/proiect/conservarea-gastelor-cu-gat-roshu/harti/>

¹⁹ <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=173520&doclang=EN>

²⁰ <https://balkangreenenergynews.com/eu-court-rules-against-wind-park-projects-in-kaliakra/>

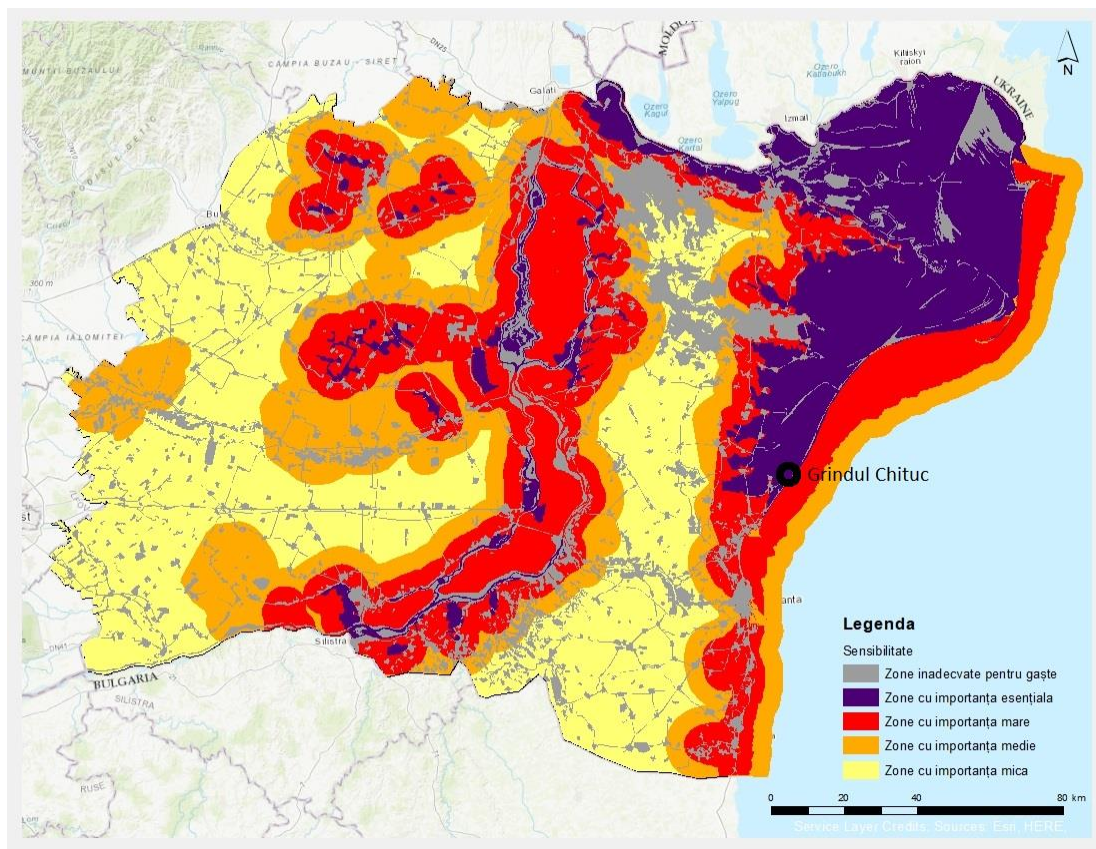

Fig. 5. Sensibilitatea peisajului în sud-estul României pentru conservarea găștelor cu gât roșu (*Branta ruficollis*), în raport cu planificarea teritorială strategică și proiectele individuale de investiții

În concluzie, vă rugăm să țineți cont de studiile specialiștilor și de aceste recomandări, bazate pe aceste studii, din care reiese în mod evident că Grindul Chituc nu este adecvat investiției preconizate și să alegeți altă amplasare pentru proiect dintre cele considerate acceptabile - care nu lipsesc, chiar și în zonă.

Pentru a preîntâmpina astfel de situații în viitor, România ar trebui să:

- Efectueze planificarea energetică la nivel strategic la scară națională sau regională pentru a identifica surse adecvate de energie regenerabilă și locuri pentru extinderea rețelei în zone mai puțin sensibile din punct de vedere al biodiversității.
- Ia în considerare impactul asupra naturii încă din prima etapă a planificării integrate a energiei regenerabile, ținând seama de întregul lanț de producție (de la aprovizionare până la eliminare).
- Dezvolte scheme naționale de reglementare care impun dezvoltatorilor de energie să contribuie la obiectivele naționale de conservare, spre exemplu prin integrarea unor criterii ce nu țin de preț în procedurile de achiziții pentru dezvoltarea de parcuri eoliene sau solare.
- Investească în cartografierea în timp util a zonelor cheie pentru biodiversitate pentru a cere industriei să le evite - pentru a ajuta la direcționarea amplasării tehnologiei prin date adecvate. Această măsură ar trebui să se regăsească în versiunea revizuită a Planului Național

Integrat Energie și Schimbări Climatice (PNIESC), în curs de elaborare, contribuind la accelerarea procesului de decarbonizare cu impact minim asupra biodiversității.

- Aplice procese stricte de evaluare a impactului asupra mediului și standardele necesare tuturor noilor dezvoltări.
- Promoveze economia circulară cu eficiență energetică optimizată, pentru a maximiza reutilizarea materialelor energetice și a minimiza cererea de resurse naturale. Toate părțile interesate ar trebui să promoveze cercetarea, schimbul de cunoștințe și diseminarea celor mai bune practici pentru a încuraja o mai mare conștientizare și motivația către expansiunea energiei regenerabile cu perturbări cât mai mici ale naturii.
- Având în vedere ultima versiune a capitolului RePowerEU²¹, elaborată de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, care cuprinde propunerea de reformă a cadrului legal pentru utilizarea terenurilor neproductive/degradate proprietatea statului/UAT în scopul producției de energie verde, inclusiv crearea registrului unic național al terenurilor neproductive, solicităm ca terenurile care se află în vecinătatea siturilor Natura 2000, a parcurilor și rezervațiilor naturale, a rutelor identificate de migrație a păsărilor și a mamiferelor marine, a coridoarelor ecologice, precum și alte zone identificate pe baza hărților de sensibilitate, **să nu fie incluse în această inițiativă.**

Cu stimă,

²¹ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/06/0f3f1374ef12ed29a38a89151f812434.pdf>

Anexa 1: Specii de păsări identificate pe Grindul Chituc în ultimii 10 ani
(<https://pasaridinromania.sor.ro/web>)

1. Cufundar mic (*Gavia stellata*)
2. Cufundar polar (*Gavia arctica*)
3. Corcodel mic (*Tachybaptus ruficollis*)
4. Corcodel mare (*Podiceps cristatus*)
5. Corcodel cu gât roșu (*Podiceps grisegena*)
6. Corcodel de iarnă (*Podiceps auritus*)
7. Corcodel cu gât negru (*Podiceps nigricollis*)
8. Ielcovan estic (*Puffinus yelkouan*)
9. Cormoran mare (*Phalacrocorax carbo*)
10. Cormoran moțat (*Gulosus aristotelis*)
11. Cormoran mic (*Microcarbo pygmaeus*)
12. Pelican comun (*Pelecanus onocrotalus*)
13. Pelican creț (*Pelecanus crispus*)
14. Buhai de baltă (*Botaurus stellaris*)
15. Stârc pitic (*Ixobrychus minutus*)
16. Stârc de noapte (*Nycticorax nycticorax*)
17. Stârc galben (*Ardeola ralloides*)
18. Stârc de cireadă (*Bubulcus ibis*)
19. Egretă mică (*Egretta garzetta*)
20. Egretă mare (*Ardea alba*)
21. Stârc cenușiu (*Ardea cinerea*)
22. Stârc roșu (*Ardea purpurea*)
23. Barză neagră (*Ciconia nigra*)
24. Barză albă (*Ciconia ciconia*)
25. Țigănuș (*Plegadis falcinellus*)
26. Lopătar (*Platalea leucorodia*)
27. Flaming (*Phoenicopterus roseus*)
28. Lebădă de vară (*Cygnus olor*)
29. Lebădă mică (*Cygnus columbianus*)
30. Lebădă de iarnă (*Cygnus cygnus*)
31. Gâscă de semănătură (*Anser fabalis*)
32. Gârliță mare (*Anser albifrons*)
33. Gâscă de vară (*Anser anser*)
34. Gâscă cu gât roșu (*Branta ruficollis*)
35. Călifar roșu (*Tadorna ferruginea*)
36. Călifar alb (*Tadorna tadorna*)
37. Rață fluierătoare (*Mareca penelope*)
38. Rață pestriță (*Mareca strepera*)
39. Rață mică (*Anas crecca*)
40. Rață mare (*Anas platyrhynchos*)
41. Rață sulițar (*Anas acuta*)
42. Rață cârâitoare (*Spatula querquedula*)
43. Rață lingurar (*Spatula clypeata*)
44. Rață cu ciuf (*Netta rufina*)
45. Rață cu cap castaniu (*Aythya ferina*)
46. Rață roșie (*Aythya nyroca*)
47. Rață moțată (*Aythya fuligula*)
48. Rață cu cap negru (*Aythya marila*)
49. Rață neagră (*Melanitta nigra*)
50. Rață sunătoare (*Bucephala clangula*)
51. Ferestraș mic (*Mergellus albellus*)
52. Ferestraș moțat (*Mergus serrator*)
53. Ferestraș mare (*Mergus merganser*)
54. Rață cu cap alb (*Oxyura leucocephala*)
55. Viespar (*Pernis apivorus*)
56. Gaie cenușie (*Elanus caeruleus*)
57. Gaie neagră (*Milvus migrans*)
58. Codalb (*Haliaeetus albicilla*)
59. Șerpar (*Circaetus gallicus*)
60. Erete de stof (*Circus aeruginosus*)
61. Erete vânăt (*Circus cyaneus*)
62. Erete alb (*Circus macrourus*)
63. Erete sur (*Circus pygargus*)
64. Uliu porumbar (*Accipiter gentilis*)
65. Uliu păsărar (*Accipiter nisus*)
66. Uliu cu picioare scurte (*Accipiter brevipes*)
67. Șorecar comun (*Buteo buteo*)
68. Șorecar mare (*Buteo rufinus*)
69. Șorecar încălțat (*Buteo lagopus*)

70. Acvilă țipătoare mică (*Clanga pomarina*)
71. Acvilă țipătoare mare (*Clanga clanga*)
72. Acvilă mică (*Hieraaetus pennatus*)
73. Uligan pescar (*Pandion haliaetus*)
74. Vânturel roșu (*Falco tinnunculus*)
75. Vânturel de seară (*Falco vespertinus*)
76. Șoim de iarnă (*Falco columbarius*)
77. Șoimul rândunelelor (*Falco subbuteo*)
78. Șoim mediteranean (*Falco eleonora*)
79. Șoim dunărean (*Falco cherrug*)
80. Șoim călător (*Falco peregrinus*)
81. Potârniche (*Perdix perdix*)
82. Prepelită (*Coturnix coturnix*)
83. Fazan (*Phasianus colchicus*)
84. Cârstel de baltă (*Rallus aquaticus*)
85. Creșteț pestrîț (*Porzana porzana*)
86. Creșteț cenușiu (*Zapornia parva*)
87. Creșteț mic (*Zapornia pusilla*)
88. Cristel de câmp (*Crex crex*)
89. Găinușă de baltă (*Gallinula chloropus*)
90. Lișiță (*Fulica atra*)
91. Cocor (*Grus grus*)
92. Cocor mic (*Anthropoides virgo*)
93. Spârcaci (*Tetrax tetrax*)
94. Scoicar (*Haematopus ostralegus*)
95. Piciorong (*Himantopus himantopus*)
96. Ciocîntors (*Recurvirostra avosetta*)
97. Pasărea ogorului (*Burhinus oedicnemus*)
98. Ciovcică ruginie (*Glareola pratincola*)
99. Ciovcică negrie (*Glareola nordmanni*)
100. Prundăraș gulerat mic (*Charadrius dubius*)
101. Prundăraș gulerat mare (*Charadrius hiaticula*)
102. Prundăraș de sărătură (*Charadrius alexandrinus*)
103. Ploier auriu din Pacific (*Pluvialis fulva*)
104. Ploier auriu (*Pluvialis apricaria*)
105. Ploier argintiu (*Pluvialis squatarola*)
106. Nagâț sudic (*Vanellus spinosus*)
107. Nagâț cu coada albă (*Vanellus leucurus*)
108. Nagâț (*Vanellus vanellus*)
109. Fugaci mare (*Calidris canutus*)
110. Nisipar (*Calidris alba*)
111. Fugaci mic (*Calidris minuta*)
112. Fugaci pitic (*Calidris temminckii*)
113. Fugaci pătat (*Calidris melanotos*)
114. Fugaci roșcat (*Calidris ferruginea*)
115. Fugaci de țârm (*Calidris alpina*)
116. Prundăraș de nămol (*Calidris falcinellus*)
117. Bătăuș (*Calidris pugnax*)
118. Becațina mică (*Lymnocyrtes minimus*)
119. Becațină comună (*Gallinago gallinago*)
120. Sitar de pădure (*Scolopax rusticola*)
121. Sitar de mal (*Limosa limosa*)
122. Sitar de mal nordic (*Limosa lapponica*)
123. Culic mic (*Numenius phaeopus*)
124. Culic mare (*Numenius arquata*)
125. Fluierar negru (*Tringa erythropus*)
126. Fluierar cu picioare roșii (*Tringa totanus*)
127. Fluierar de lac (*Tringa stagnatilis*)
128. Fluierar cu picioare verzi (*Tringa nebularia*)
129. Fluierar de zăvoi (*Tringa ochropus*)
130. Fluierar de mlaștină (*Tringa glareola*)
131. Fluierar sur (*Xenus cinereus*)
132. Fluierar de munte (*Actitis hypoleucos*)
133. Pietrus (*Arenaria interpres*)
134. Notătiță (*Phalaropus lobatus*)
135. Lup de mare (*Stercorarius pomarinus*)
136. Lup de mare mic (*Stercorarius parasiticus*)
137. Pescăruș asiatic (*Larus ichthyaetus*)
138. Pescăruș cu cap negru (*Larus melanocephalus*)

139. Pescăruș mic (*Hydrocoloeus minutus*)
140. Pescăruș râzător (*Larus ridibundus*)
141. Pescăruș rozalb (*Larus genei*)
142. Pescăruș sur (*Larus canus*)
143. Pescăruș negricios (*Larus fuscus*)
144. Pescăruș argintiu (*Larus argentatus*)
145. Pescăruș cu picioare galbene (*Larus michahellis*)
146. Pescăruș pontic (*Larus cachinnans*)
147. Pescăruș negru (*Larus marinus*)
148. Pescăriță râzătoare (*Gelochelidon nilotica*)
149. Pescăriță mare (*Hydroprogne caspia*)
150. Chiră de mare (*Thalasseus sandvicensis*)
151. Chiră de baltă (*Sterna hirundo*)
152. Chiră mică (*Sternula albifrons*)
153. Chirighiță cu obraz alb (*Chlidonias hybrida*)
154. Chirighiță neagră (*Chlidonias niger*)
155. Chirighiță cu aripi albe (*Chlidonias leucopterus*)
156. Porumbel domestic (*Columba livia f. domestica*)
157. Porumbel de scorbură (*Columba oenas*)
158. Porumbel gulerat (*Columba palumbus*)
159. Guguștiuc (*Streptopelia decaocto*)
160. Turturică (*Streptopelia turtur*)
161. Cuc (*Cuculus canorus*)
162. Strigă (*Tyto alba*)
163. Ciuș (*Otus scops*)
164. Cucuvea (*Athene noctua*)
165. Huhurez mic (*Strix aluco*)
166. Ciuf de pădure (*Asio otus*)
167. Ciuf de câmp (*Asio flammeus*)
168. Caprimulg (*Caprimulgus europaeus*)
169. Drepnea neagră (*Apus apus*)
170. Pescăraș albastru (*Alcedo atthis*)
171. Prigorie (*Merops apiaster*)
172. Dumbrăveancă (*Coracias garrulus*)
173. Pupăză (*Upupa epops*)
174. Capîntortură (*Jynx torquilla*)
175. Ciocănitoare pestriță mare (*Dendrocopos major*)
176. Ciocănitoare de grădini (*Dendrocopos syriacus*)
177. Ciocănitoare de stejar (*Leiopicus medius*)
178. Ciocănitoare pestriță mică (*Dryobates minor*)
179. Ciocârlie de bărağan (*Melanocorypha calandra*)
180. Ciocârlie de stol (*Calandrella brachydactyla*)
181. Ciocârlie mică (*Calandrella rufescens*)
182. Ciocârlan (*Galerida cristata*)
183. Ciocârlie de pădure (*Lullula arborea*)
184. Ciocârlie de câmp (*Alauda arvensis*)
185. Lăstun de mal (*Riparia riparia*)
186. Rândunică (*Hirundo rustica*)
187. Rândunică roșcată (*Cecropis daurica*)
188. Lăstun de casă (*Delichon urbicum*)
189. Fâsă de câmp (*Anthus campestris*)
190. Fâsă de pădure (*Anthus trivialis*)
191. Fâsă de luncă (*Anthus pratensis*)
192. Fâsă roșiatică (*Anthus cervinus*)
193. Fâsă de munte (*Anthus spinoletta*)
194. Codobatură galbenă (*Motacilla flava*)
195. Codobatură cu cap galben (*Motacilla citreola*)
196. Codobatură de munte (*Motacilla cinerea*)
197. Codobatură albă (*Motacilla alba*)
198. Ochiuboului (*Troglodytes troglodytes*)
199. Brumariță de pădure (*Prunella modularis*)
200. Brumariță siberiană (*Prunella montanella*)
201. Măcăleandru (*Erithacus rubecula*)
202. Privighetoare de zăvoi (*Luscinia luscinia*)
203. Privighetoare roșcată (*Luscinia megarhynchos*)

204. Gușă vânătă (*Cyanecula svecica*)
205. Măcăleandru albastru (*Tarsiger cyanurus*)
206. Codroș de munte (*Phoenicurus ochruros*)
207. Codroș de pădure (*Phoenicurus phoenicurus*)
208. Mărăcinar mare (*Saxicola rubetra*)
209. Mărăcinar negru (*Saxicola torquatus*)
210. Mărăcinar asiatic (*Saxicola maurus*)
211. Pietrar răsăritean (*Oenanthe isabellina*)
212. Pietrar sur (*Oenanthe oenanthe*)
213. Pietrar negru (*Oenanthe pleschanka*)
214. Mierla (*Turdus merula*)
215. Cocosar (*Turdus pilaris*)
216. Sturz cântător (*Turdus philomelos*)
217. Sturzul viilor (*Turdus iliacus*)
218. Sturz de vâsc (*Turdus viscivorus*)
219. Stufărică (*Cettia cetti*)
220. Grelușel de zăvoi (*Locustella fluviatilis*)
221. Grelușel de stuf (*Locustella luscinioides*)
222. Privighetoare de baltă (*Acrocephalus melanopogon*)
223. Lăcar mic (*Acrocephalus schoenobaenus*)
224. Lăcar cafeniu (*Acrocephalus agricola*)
225. Lăcar de mlaștină (*Acrocephalus palustris*)
226. Lăcar de stuf (*Acrocephalus scirpaceus*)
227. Lăcar mare (*Acrocephalus arundinaceus*)
228. Frunzariță cenușie (*Iduna pallida*)
229. Frunzariță galbenă (*Hippolais icterina*)
230. Silvie de zăvoi (*Sylvia borin*)
231. Silvie cu cap negru (*Sylvia atricapilla*)
232. Silvie de câmp (*Curruca communis*)
233. Silvie mică (*Curruca curruca*)
234. Silvie porumbacă (*Curruca nisoria*)
235. Silvie cu gât negru (*Curruca ruppeli*)
236. Pitulice de ienupar (*Phylloscopus nitidus*)
237. Pitulice verzuie (*Phylloscopus trochiloides*)
238. Pitulice sprâncenată (*Phylloscopus proregulus*)
239. Pitulice cu sprânceană galbenă (*Phylloscopus inornatus*)
240. Pitulice de Himalaya (*Phylloscopus humei*)
241. Pitulice întunecată (*Phylloscopus fuscatus*)
242. Pitulice sfârâitoare (*Phylloscopus sibilatrix*)
243. Pitulice mică (*Phylloscopus collybita*)
244. Pitulice mică siberiană (*Phylloscopus tristis*)
245. Pitulice fluierătoare (*Phylloscopus trochilus*)
246. Aușel cu cap galben (*Regulus regulus*)
247. Aușel sprâncenat (*Regulus ignicapilla*)
248. Muscar sur (*Muscicapa striata*)
249. Muscar mic (*Ficedula parva*)
250. Muscar semigulerat (*Ficedula semitorquata*)
251. Muscar gulerat (*Ficedula albicollis*)
252. Muscar negru (*Ficedula hypoleuca*)
253. Pițigoii de stuf (*Panurus biarmicus*)
254. Pițigoii codat (*Aegithalos caudatus*)
255. Pițigoii de brădet (*Periparus ater*)
256. Pițigoii albastru (*Cyanistes caeruleus*)
257. Pițigoii mare (*Parus major*)
258. Boicuș (*Remiz pendulinus*)
259. Grangur (*Oriolus oriolus*)
260. Sfrâncioc roșiatic (*Lanius collurio*)
261. Sfrâncioc cu frunte neagră (*Lanius minor*)
262. Sfrâncioc mare (*Lanius excubitor*)
263. Sfrâncioc cu cap roșu (*Lanius senator*)
264. Sfrâncioc cu mască (*Lanius nubicus*)

265. Gaiță (*Garrulus glandarius*)
266. Coțofană (*Pica pica*)
267. Stâncuță (*Corvus monedula*)
268. Cioară de semănătură (*Corvus frugilegus*)
269. Cioară grivă (*Corvus corone cornix*)
270. Corb (*Corvus corax*)
271. Graur (*Sturnus vulgaris*)
272. Lăcustar (*Pastor roseus*)
273. Vrabie de casă (*Passer domesticus*)
274. Vrabie negricioasă (*Passer hispaniolensis*)
275. Vrabie de câmp (*Passer montanus*)
276. Cintează (*Fringilla coelebs*)
277. Cintează de iarnă (*Fringilla montifringilla*)
278. Cânăraș (*Serinus serinus*)
279. Florinte (*Chloris chloris*)
280. Sticlete (*Carduelis carduelis*)
281. Scatiu (*Spinus spinus*)
282. Cânepar (*Linaria cannabina*)
283. Botgros (*Coccothraustes coccothraustes*)
284. Presură galbenă (*Emberiza citrinella*)
285. Presură de grădină (*Emberiza hortulana*)
286. Presură de pădure (*Emberiza rustica*)
287. Presură de stof (*Emberiza schoeniclus*)
288. Presură cu cap negru (*Emberiza melanocephala*)
289. Presură sură (*Emberiza calandra*)